

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 30ής Ιουνίου 1970*

Στην υπόθεση 1/70,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberlandesgericht της Καρλσρούης προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Parfums Marcel Rochas Vertriebs-GmbH, Μόναχο,

και

Helmut Bitsch, Breisach/Rhein, Waldstraße 18,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ και των κανονισμών που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, πρόεδρο, R. Monaco και P. Pescatore, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi, W. Strauß και J. Mertens de Wilmars (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: K. Roemer
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με Διάταξη της 10ης Δεκεμβρίου 1969, που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 2 Ιανουαρίου 1970, το Oberlandsgericht της Καρλσρούης υπέβαλε στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΟΚ, δύο ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 85 της Συνθήκης και ορισμένων διατάξεων του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 2 Με το πρώτο ερώτημα το Δικαστήριο ερωτάται αν οι συμφωνίες περί προμηθείας που περιέχουν ρήτρα περί απαγορεύσεως εξαγωγής, οι οποίες συνήφθησαν μετά την έναρξη της ισχύος — 13 Μαρτίου 1962 — του κανονισμού 17/62 και δεν έχουν κοινοποιηθεί όπως ορίζει ο κανονισμός αυτός, ισχύουν προσωρινά, όταν έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, νομοτύπως και εμπροθέσμως κατά το άρθρο 5 του παραπάνω κανονισμού, στερεότυπη σύμβαση ομοίου περιεχομένου, η οποία έχει συναφθεί προ της ενάρξεως της ισχύος του ιδίου κανονισμού.
- 3 Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 2, β, της Συνθήκης, εναπόκειται στο Συμβούλιο να καθορίσει, εκδίδοντας κανονισμούς ή οδηγίες, τις λεπτομέρειες εφαρμογής των αρχών που διατυπώνονται στα άρθρα 85 και 86, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη της εξασφαλίσεως αποτελεσματικής επιβλέψεως των συμπράξεων και της απλουστεύσεως κατά το δυνατόν του διοικητικού ελέγχου.

Κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής, τα άρθρα 4 και 5 του κανονισμού 17 ορίζουν ότι, για να μπορεί να εφαρμοστεί η παράγραφος 3 του άρθρου 85 σε μία συμφωνία, πρέπει να έχει προηγουμένως κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, την οποία το άρθρο 24 του ιδίου κανονισμού καθιστά αρμόδια να καθορίσει τη μορφή, το περιεχόμενο και τα ειδικότερα στοιχεία των κοινοποιήσεων αυτών.

- 4 Σ' εκτέλεση του προαναφερθέντος άρθρου 24 η Επιτροπή καθόρισε με τον κανονισμό 27/62 της 3ης Μαΐου 1962 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 34), όπως τροποποιήθηκε από τους κανονισμούς 153/62 της 21ης Δεκεμβρίου 1962 (Abl. 1962, σ. 2918)

και 1133/68 της 26ης Ιουλίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 78) τα στοιχεία που πρέπει υποχρεωτικά να περιέχουν τα έντυπα των κοινοποιήσεων.

Το έντυπο Β, προσαρτημένο στον κανονισμό 27/62, και το έντυπο Α/Β, που το αντικατέστησε το 1968, ορίζουν, υπό την επικεφαλίδα «Πληροφορίες περί του περιεχομένου της συμφωνίας, της αποφάσεως ή της εναρμονισμένης πρακτικής», ότι αν πρόκειται για στερεότυπη σύμβαση, «δηλαδή σύμβαση η οποία κατά κανόνα συνάπτεται με ορισμένα πρόσωπα ή ορισμένες ομάδες προσώπων (για παράδειγμα, σύμβαση που περιορίζει την ελευθερία ενεργείας του αντισυμβαλλομένου όσον αφορά την τιμή ή τις εμπορικού χαρακτήρα προϋποθέσεις για μεταπώληση προϊόντων που προμηθεύει άλλος συμβαλλόμενος)», αρκεί να επισυνάπτεται ως παράρτημα το κείμενο αυτής της στερεότυπης συμβάσεως.

Υπό την επικεφαλίδα «Πληροφορίες περί των συμβαλλομένων», τα ίδια αυτά έντυπα αναφέρουν ότι η σημείωση της επωνυμίας και της ταχυδρομικής διεύθυνσεως των εταιριών που μετέχουν στη συμφωνία δεν είναι αναγκαία για τις στερεότυπες συμβάσεις.

Εξάλλου, τα ειδικότερα στοιχεία της κοινοποίησης των στερεοτύπων συμβάσεων ισχύουν εξίσου, κατά τα παραπάνω έντυπα, για τις αιτήσεις περί αρνητικής πιστοποιήσεως υπό την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 17.

- 5 Κατόπιν τούτων η Επιτροπή θεώρησε ότι η κοινοποίηση μιας στερεότυπης συμβάσεως που ελαφρύνει το διοικητικό έλεγχο, ιδίως προς το συμφέρον των επιχειρήσεων, αρκεί για να επιτρέψει την αποτελεσματική επίβλεψη των συμφωνιών που μπορεί να αντιβαίνουν στο άρθρο 85.

Λόγω της ίδιας της φύσεως μιας στερεότυπης συμβάσεως, η κοινοποίησή της ελκύει την προσοχή της Επιτροπής στο οικονομικό και νομικό πλαίσιο εντός του οποίου τοποθετείται μια τέτοια συμφωνία.

Επιπροσθέτως, το άρθρο 11 του κανονισμού 17/62 επιτρέπει στην Επιτροπή να συγκεντρώνει ανά πάσα στιγμή πληρέστερες πληροφορίες που θεωρεί ότι της είναι απαραίτητες.

Με μόνη την κοινοποίηση της στερεότυπης συμβάσεως πραγματοποιούνται οι σκοποί της κοινοποίησης όσον αφορά τις συμβάσεις ομοίου περιεχομένου που έχει συνάψει η ίδια επιχείρηση.

Οι συμβάσεις αυτές πρέπει, συνεπώς, να απολαμβάνουν τα αποτελέσματα που συνδέονται προς την κοινοποίηση.

- 6 Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να ανατραπεί όταν η συμφωνία που κοινοποιήθηκε ως στερεότυπη σύμβαση συνήφθη πριν τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός 17, ενώ οι άλλες συμφωνίες συνήφθησαν μεταγενέστερα.

Δεδομένου ότι ο κανονισμός 27/62 δεν περιέχει διαφοροποίηση σχετικά και ότι το γεγονός αυτό δεν είναι σε θέση να μειώσει την αποτελεσματικότητα της κοινοποίησεως της στερεότυπης συμβάσεως, δεν χωρεί διάκριση εφόσον δεν διακρίνει η ίδια η διάταξη.

Οι συμφωνίες που συνήφθησαν μετά την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 17/62, οι οποίες αποτελούν ακριβές αντίγραφο στερεότυπης συμβάσεως που συνήφθη προηγουμένως και κοινοποιήθηκε νομοτύπως, υπάγεται στο ίδιο καθεστώς ισχύος με αυτήν.

- 7 Η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το υποβληθέν ερώτημα αφορά συμβάσεις που περιέχουν ρήτρα περί απαγορεύσεως εξαγωγής, έπρεπε να ληφθεί υπόψη το ειδικό αυτό στοιχείο, ικανό, κατά τη γνώμη της, να επηρεάσει την προσωρινή ισχύ που θα μπορούσαν να έχουν αυτού του είδους οι συμβάσεις.
- 8 Από την παραπέμπουσα απόφαση προκύπτει ότι η ρήτρα περί απαγορεύσεως εξαγωγής για την οποία πρόκειται επιβάλλεται σε λιανεμπόρους στους οποίους ήδη απαγορεύεται να πωλούν σε άλλους εκτός από άμεσους καταναλωτές.

Υπό την επιφύλαξη της ασκήσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, των εξουσιών που αντλεί από το άρθρο 85 της Συνθήκης και από τον κανονισμό 17/62, ρήτρα περί απαγορεύσεως εξαγωγής μ' αυτό το περιεχόμενο δεν είναι ικανή να επηρεάσει τα πλήρη αποτελέσματα της προσωρινής ισχύος μιας συμφωνίας που θεωρείται ως νομοτύπως κοινοποιηθείσα.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 9 Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, το Oberlandesgericht της Καρλσρούης ερωτά εάν η στερεότυπη σύμβαση που αποτέλεσε ή θα αποτελέσει υπόδειγμα για μεγάλο αριθμό ατομικών συμβάσεων έπρεπε να κοινοποιηθεί πριν από την 1η Νοεμβρίου 1962 ή πριν από τις 31 Ιανουαρίου 1963.

- 10 Το άρθρο 5 του κανονισμού 17/62, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του κανονισμού 59/62, προβλέπει τις λεπτομέρειες της κοινοποίησης των συμφωνιών που υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 17, ορίζοντας ότι οι συμφωνίες αυτές έπρεπε να κοινοποιηθούν προ της 1ης Νοεμβρίου 1962, εκτός από εκείνες στις οποίες δεν μετέχουν παρά δύο επιχειρήσεις για τις οποίες η προθεσμία κοινοποίησης παρατάθηκε μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 1963.

Το ερώτημα αφορά το ζήτημα αν, για την εφαρμογή του προαναφερθέντος άρθρου 5, μια στερεότυπη σύμβαση μπορεί ή όχι να θεωρηθεί ως σύμβαση στην οποία δεν λαμβάνουν μέρος παρά δύο επιχειρήσεις.

- 11 Η τρίμηνη παράταση που προβλέπεται για τις συμφωνίες που συνήφθησαν μεταξύ δύο επιχειρήσεων δεν έχει άλλη σημασία παρά ότι αποτελεί διευκόλυνση διοικητικής φύσεως.

Μια συμφωνία προμηθείας ή αποκλειστικής παραχωρήσεως που συνήφθη μεταξύ δύο επιχειρήσεων πρέπει, για την εφαρμογή του άρθρου 5 του κανονισμού 17/62, να θεωρείται ως συμφωνία στην οποία δεν μετέχουν παρά δύο επιχειρήσεις, ακόμα κι αν εντάσσεται σ' ένα δίκτυο παραλλήλων συμβάσεων.

- 12 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται εξάλλου από το γεγονός ότι ο κανονισμός 153/62, ο οποίος καθιερώνει απλουστευμένη διαδικασία κοινοποίησης για ορισμένες συμφωνίες αποκλειστικής παραχωρήσεως στις οποίες δεν μετέχουν παρά δύο επιχειρήσεις, προβλέπει ότι στερεότυπες συμβάσεις που πρέπει να συναφθούν κανονικά από μια επιχείρηση με ορισμένο αριθμό άλλων επιχειρήσεων μπορούν να κοινοποιούνται υπ' αυτόν τον τύπο.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις της ενάγουσας της κυρίας δίκης και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ιδίως δε τα άρθρα 85, 87 και 177, τους κανονισμούς 17/62 και 59/62 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, τους κανονισμούς 27/62 και 153/62 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, τον κανονισμό 1133/68 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, καθώς και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το Oberlandesgericht της Καρλσρούης σύμφωνα με τη Διάταξη του της 10ης Δεκεμβρίου 1969, αποφαινεται:

1. Οι μετά την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 17/62 συναφθείσες συμφωνίες του άρθρου 85, παράγραφος 1 της Συνθήκης, οι οποίες είναι ακριβή αντίγραφα στερεότυπης συμβάσεως που συνήφθη προγενέστερα και έχει κοινοποιηθεί νομοτύπως υπό την ιδιότητα αυτή, υπάγονται στο ίδιο καθεστώς περί προσωρινής ισχύος με αυτήν.
2. Οι υφιστάμενες κατά την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 17/62 συμβάσεις, οι οποίες συνήφθησαν μεταξύ δύο επιχειρήσεων και κοινοποιήθησαν ως στερεότυπες συμβάσεις υπό την έννοια του τίτλου II του εντύπου Β, προσαρτημένου στον κανονισμό 27/62, πρέπει να θεωρούνται ως συμφωνίες στις οποίες δεν συμμετέχουν παρά δύο επιχειρήσεις για την εφαρμογή του άρθρου 5 του κανονισμού 17/62, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του κανονισμού 59/62, ακόμα κι αν αποτελούν τμήμα δικτύου παραλλήλων συμβάσεων.

Κρίθηκε στο Λουξεμβούργο στις 30 Ιουνίου 1970.

Lecourt

Monaco

Pescatore

Donner

Trabucchi

Strauß

Mertens de Wilmars

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Ιουνίου 1970.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt